

47. szám.
November 22-én, 1868.

Megjelenik minden szombatnapon egy iven sokféle képekkel ellátva.
Előfizetési ár: Egész évre jan.—dec. 6 frt., 6 óra 3 frt. és 3 óra 1 frt 50 kr.—
Előfizethetni minden postahivatalnál és könyvtárúrnál.
Kiadóhivatal: Pest, barátok-tere 7. sz. Hirdetések díja: 1 hasábos petit sor 7 kr.

XIX. kötet.

Tallérossy Zebulon levelei Mindenváró Ádámhoz.

Tekintedezs barátom uram!

Hiszen nem olyan fekete a rajxrat, mint a milyenek festik! Oh azok igen derik gavalir emberek. Voltam szerencsisz mulatnyi velük ü excelentiája, barátom, grof Gyula, miniszter prezidens ur, szalonaban. Bizon jól mulatunk. Od volt maga pater Greuter; piros fejkötő fején, piros pantlika-mieder derekan. Hiszen az fain gyerek. Megszolítottam ütöt, is akartam vele beszilnyi arul a szörnyüsigrul, hogy Izabeiat aszonymnak neveznek; ugyan minek kelene neveznyi? Nevete nekem szeme közibe; aszondot: barátom, ne beszéljünk mi aszonyokrul, mikor vagyunk soiréeben: a csak rajxratba való, it beszéljünk fiatal kisaszonyokrul. Is beszilte nekem olyan franya dolgokat, hogy hozentragerem izs elszakata nevetembe. Az franya pap! Tudom, ha kiüt coelibatus eltörlise: ü lesz első, ki polgari hazasagra lipi. Azutan megkerestem Benedek barátomat, feldmarschallt; kirdeztem, hogyan volt az a nagy füst otan Königrätznel? Nagyot nevette nekem. Ne bolonduljöl az ur! inkább gyerünk pipatoriumba füstölnyi jo cabanost. Ot azutand monta

nekem anecdotakat europai potentatokrul anyit, hogy csak gyöztem halgatnyi. Fajdalom, hogy egy se nem alkalmas typos ala. — Hanem minyárt megismertem Kuranda urat, collegat, izs megszolítottam neki, „hab auf Ihnen gleich aufgekanf, von dem nasen, das hab ich oft gelesen in Üstökös Bilder.“ Nagyon örülte, hogy azt mig neki le nem haraptak. Kirdezem tüle: hat Schmerling micshinyal? Felelte ra: wer is ter Kerl? Kenn ihn gar nid. Minyart csinyaltam neki raja bon mot „lason maguk mondanak: besser ein Sperling in Hand, als ein Taube auf Dach; mink pedig mondunk: besser ein Taaffe auf Dach, als ein Schmerling in Hand.“ Kirte maganak huszonnyig órai hataridöt gondolkozasra, hogy nevesen-c viczemnek? Azutand besziltem pinzminiszter Beke ural mindenfile financiaialis dologrul: meghalgata vigig, s akor azt felelte, hogy ő csak wiszteznyi szokot, tarokoznyi nem tud. Hat a dupla pénzügyminiszter mirt nem elgyütt? Monta: nem ir ra, kel neki othon kuporokat metélunyi; hanem elkülte maga helyete Wenigert. Köszöntem alasan: hiszen ha közös budgetben maga miniszter azt kivanja,

hogy legyen „weniger;“ azal minyajan megleszünk eligedve. Vigezetül lengyelekkal izs itam bruderschaftot egy pohar marasquinoban. Jo kedvük volt. Ugy laezik, mig nem tunak, miirt nyomtak ujra mult vasarnap hivatalos Buda-

pesti közlönnyt. Szeginyek! olyan jól esik embernek, mikor maganal szeginyeb embert latja. — Hanem mindnyajan nagyon jól mulatunk. — Ezekel bizony mink együt izs tanácskozhatnank. Quid si hungarice megdidicerint!

Tallérossy Zebulon.

Pista bátyám.

Tiszta lélek (az szent) az én Pista bátyám,
Kajsza ősz bajuszát mintha most is látnám,
Lassan mén az utczán, nagy figyelve lépked;
Teljes életében a légynek se vétett.

Jámbor egy teremtés. Egy hibáját látom:
Bár köszvényes lábú, gyakran ül lóháton:
Rútul fellovalják tudnik szegénykét,
Föl ne rójjja Isten a lovalók vétékét.

Ha ülése van ma demokrata körnek,
Hólnap ő az ellen legelőlfelförmed:
„Nosza vörös sipkát, nosza gyutús puskát,
Az országot lángba, nyakunkra a muszkát.“

És a pajkos ficzkók körbe kapják szépen,
S megfogják, megcsipik mint madárt a lépen;
Megvevén a lelkét, addig ösztökélik
Mig fölesap közójök s tigrissé lesz félig.

S nosza peesovics-had, jaj ti néktek már most,
— „Mindnyáján akartok a házára károst;
Perczel egy roszt kotlós, sokat krécsel s nem költ
Kossuth nagy nevével két világrész eltölt.“

— Szegény Pista bátyám, hogy kaczagtunk rajta,
(S pedig hány van ilyen Pista bácsi-fajta.)
Mintha most is látnám, hogy megpöfékelget
Szortyogó esibukból „feketé“je mellett.

A Hon van kezében; ráült a Naplóra
— Félvén hogy kikapja kujon kéz alóla —

S felül a Népszázszót nyomja vén fejével —
(Mind a három párthoz szít, de milyen hévvel!)

Biztosan megmondja: az igazság hol van?
(Lutheránus lévén, mondása is olyan)
„Vagy kezemben (úgymond, és a Honra csap
pan)

Vagy fölöttem, vagy ha máshol nincs: a lat t a m

Fölvidulunk persze valamenynyin erre,
S ő csak áll vitézül, esibukját kiverve,
Fumigálja folyton az egész világot,
Szive, pipájánál sose kap több lángot.

Irós Vaj.

Lügewacker levelei egy bécsi lapszerkesztőhöz.

Rezidenzstadt Pest.

Önök ott a provincián Bécsben képzelem, hogy irigyelnek most bennünket itt a birodalom fővárosában. Ne iryjeljenek. Mi itt folytonos életveszedelem miatti retteghésben élünk. Csak azt jegyzem fel, a mi egy hét alatt történt. Dobzsánszky urat, az orosz nagykövetet, nem rég orozva keresztül lötték; egy golyó a fején furódott keresztül, másik golyó a szívét furta át; szerencse, hogy semmi nemesebb részt nem találva, a tisztelt nagy férfit meghalásához ez uttal semmi remény. A magyar újságok ugyan azt mondják, hogy ez nem igaz; de ha Dobzsánszky ur maga elismeri, hogy meg van lőve, hát még is igaznak kell lenni.

Hát ahhoz mit szól ön, hogy egy kitűnő tehetségű költő, és a mellett jámbor lelkész, Hiador, e héten „párbajban“ elesett? Nem barbar nemzet e az, a hol ilyesmi megtörténhetik? A magyarok ugyan azzal szépítik a dolgot, hogy színészek játszottak rosszul a „Párbaj“-ban, azért esett el; de az mindegy. A gonosztett nem szépíthető.

Az elvetemülés annyira ment, hogy még Deák Ferencznek is macskazenét akartak adni, azért, hogy idegen nevet visel, s csupán a két főkapitányunknak sikerült, minden macskának és cziczusnak elővigyázatból leendő bedugtatásával fenyegetőzés által fiatalságunkat ellenkező nézetre terrorizálni.

A mi azonban nem szolgált akadályul, hogy egy páter Greuternek adandó macskazenének tervezése ne szándékoztassék indítványoztatni: a mit én egyébiránt nem bánnék. Oportet ut fiant scandala — Pestini. Ha adnak Greuternek Pesten macskazenét, akkor leszidjük őket mint zavargókat, barbarokat, rebelliseket, istenteleneket; ha pedig nem adnak neki macskazenét, akkor leszidjük őket, mint bigott, reactionarius, ultramontan nemzetet.

Ad vocem! Ez is egy! A magyar papok testületének volt egy hírnöke, meg egy tanuja. Mind a kettőt ott tartották a convictusban. De kérem olyan rosszul tartották őket, hogy nem rég a Tanu a Hírnököt megette. Borzasztó ez! Nálunk ha hasonló történnék, azt mondanák:

ez hyppophagia! de itt valóságos cannibalismus!

De még többet is mondok. A magyarok nem rég azt, a kit ők maguk, valamennyi újságban „legmagasabb vendégük“-nek neveztek el; — megették. A szó szóros értelmében kisütötték kotlettnek és fellakmározták. (Nem szükség megmagyarázni a publikumnak, hogy ez a legmagasabb vendég a „zsiráf“ volt.) Ha már a legmagasabb vendéggel is az történik, mittől retteghet akkor még az ilyen tágamforma vendég alacsonyága öntudatában. Velem már nem is a megevésen fogják kezdeni.

De a mi non plus ultrája a magyar zsarnoki elnyomásnak, az a tegnap végbement zsidókövetváltás. Kérem, én már csak tudom, hogyan kell „általános lelkesülést“ referálni újságíróknak ott, a hol a publikum meg sem mukkant; de itt most „verte stylum.“ Azt kell bebizonyítanom, hogy ez a nagy lelkesedés, a mit láttam, tulajdonképen nem volt egyéb, mint a félelem kifejezése. A magyarok fenyegették a zsidókat, hogy megverik őket, ha jókedvük nem lesz. Ki volt adva a rendelet, hogy a mely zsidó másnap rekedt nem lesz az éljenzéstől, fizet tiz forint birságot. Ez a pressio világosan volt jelezve zászlójuk feliratában „Hal-adjunk“ (auf deutsch: wir müssen ihnen Fische geben) Tudjuk jól, hogy mi az a „Fisch“ műnyelven? Legjobban sajnáljuk azokat a szegényeket, a kiket a magyarok kényszerítettek lóra ülni s egész nap zászlót lobogtatni. — Ugyan a budai hegyekben is fogtak a napokban egy farkast; hanem Pest legnépesebb uczáin farkast fogni, az még is több a soknál.

Ime, szerkesztő ur, tárgy van elég, csak commentárok kellene hozzá.

Pressinus Lügewacker.

Reciprocitás.

Buesúztatót tartott a pap a már eltemetett felett a sirdombuán, s így végezte:

— Ne sirjatok megszomorodott rokonok, vigasztalódva távozzatok sirjától, kívánván neki oly jó egészséget, mint ő kíván általam ti nektek.

Az osztrák magyar miniszter.

1. Midőn a magyar delegatusok közt mutatja be magát.

Egy kassai polgár nyilatkozata a népnevelés ügyében.

(Lemá-olta T. Sincerus.)

Bátorkodott tisztelt népnevelő elnök ur hozzám is kérdést megtenni: hogyan volna mestermasok nevelése eldöntendő. Mink már eldöntöttünk. — Városi közgyűlésen megtettem indítványt, hogy mivel professorok mester inasokkal ellenünk megesküdtek, hát mink is vissza megesküdjünk. Méltóztassék csak kigondolni. Küldök inasomat szép vasárnap reggel professorhoz — fejelés csizmával, azt mondja: nem megteszi; küldi szomszédom övét inasát arisztokratikus urfíhoz — pantallonnal, azt mondja: ő se meg nem teszi.

Kérdezzük: miért? Feleli rája, hogy neki vasárnapi iskolába menni kell, mert fránya iskola igazgató zugolyba állit. Fogtam magamat és megtettem indítványt: vasárnapi iskolák délután megnyitassanak. Tetszette indítványom szörnyűségesen, csak intelligenz arisztokraták opponálták ellene. Iskolai igazgató mondott, hogy a suszterinas is nem kutya, meg a professor is nem marha, kell neki egy kis vakáció meg egy kis frei. — Így mondván, egészen meggyuladtam. Hát ki adja inasnak tányért nyalni? Mink. Ki adja professornak

Az osztrák magyar miniszter.

2. Midőn a német delegátusoknál prezentálja magát.

gyerekeket? Mink. Nemes város adja. Hát nemes városnak meghajolni kell.

Nemes város urai nem felöltözhetnek czifraságosan, ha inas vasárnap ki nem hord kész munkát. Professornak is nem lesz fót kaputrokon, hanem lyuk. Felelt arra iskola igazgató, hogy a neki mindegy. Nem lyuk mindegy neki, hanem pátent, mit nemes város diktál.

Igy lett volna jó. De megjött kurens Lipovniczytól, hogy ha burger vasárnapról vasárnapig vasárnapolja söröcske mellett, hát akkor professornak is kell fél vasárnap — felesége mellett; inasnak is két óra — Ringel-spiel mellett. Meg is neki gyuladtam. Ki

hallotta olykor Lipovniczy miniszterről? Nincsen olyan — is nem volt 48 ban. Megcsinálta iskola igazgató rendel-tet Kassán és mond, hogy oktatás elnök-miniszter megküldött. Az is nem való, hogy enyém inas Ringel-spiel mellett ugrosik, mert gesztenye sütőnél strázsálja; professornak pedig van ugyan feleség, de öreg. Így felterjesztettünk. Meg is lejött, aláírván Báró Eötvös József. Állja benne: mesterinas gesztenye sütőnél strázsálja, mert éhezi és fázza; a pedig is jó, hogy professornak öreg felesége van, legalább pihen mellette.

Meg is neki gyuladtam harmadikszor és égvén indítványoztam: Van nemes városnak professor négy,

Extra globus.

Geographus. Nem kapható önnél Rumánia föld globusa?
Mappa-pacsináló. Bizony, dominule, ilyenekkel nem szolgálhatok.

meg iskola igazgató. Meg kell nyuzni mindegyik professorból száz forintot és adni ötödiknek, ki délután fogja inast tisztességre tanítani. Ingyen mondott iskola igazgató, hogy nem tud, ki nagyobb ur: nemes város vagy miniszter: ingyen hangoztatott, hogy nem tudja kinek engedelmeskedni. Nemes város meghagyott pénztárnoknak, hogy havi gázsibútl csak 50 forintot kifizesen professoroknak. — Így; most már teheti miniszter ha tud. — Ajánlok népnevelő elnök urnak professorok illetén megszaporítását — figyelembe!

Ama bizonyos csizmadia és felesége kérdései és feleletei.

— Nagy a zavar Franciaországban. A török császár, mikor arra járt fünek fának megígérte, hogy majd küld rendjeleket. Isten kegyelméből azóta elmúlt egypár hónap s még most nincs se hire, se hamva a rendjeleknek. (Szent Mahomed! és még erre se dült össze a notre-dame-i torony?)

— Olyan kevés a kvártély, hogy már Böszörményit se tudják hova tenni. (Hát tegyék meg főpolgármesternek.)

K a n d a l l ó m e l l e t t .

(Képzeli Junius Brutus.)

Igy tél felé nincs is egyéb kellemes dolog, mint füstölgő szivar és lobogó kandalló mellett utazni. Persze ez megfordítva nem áll; mert lobogó szivar és füstölgő kandalló mellett vajmi keserves az existentia.

Az ember lelke olyan, mint a czérnára kötött madár. Repülni repülne ő szegény, de röptének határt szab a czérna; mindig egy középpont körül kénytelen keringeni, mint a Ringelspiel. De ha az ember a kandalló elé helyezkedik s belemerül a sziporkázó tűz nézésébe: akkor az a czérnaszál mintha elszakadna s a megsza- badult lélek vigan repül fel a csillagokig és le a pokolba. Tér és idő nem urai többé. Egy pillanat allatt ott van Halifaxban, Bagdadban, Jakaterinoslavban, Przemislben, Kutyabagason. Bele köt Cromwelbe, párbeszédét kezd Mithridatessel, hallgatja Demostenest vagy Besze Jánost. Akkor érzi csak igazán, hogy ő egy darab az istenségből.

A mint én most például szivarra gyujtok, a kandalló elé helyezkedem s elmerengek a lobogó lángon, lassanként eltűnik körülöm a kis szoba, Pest buzgó delegatusaival, a Gellérthegy a czitadellával, a czitadella sárgafekete zászlójával s mintha Caledonia ködös sziklaormain bolyonganék s felhangzanék hozzám a zajgó tenger mormogása a messzeség miatt tompán mélyen. A távoli mormogásba mintha csodás hangzavar vegyülne, félig kúrtrivaj, félig zokogás. Oh e borzalmas zene az Ossián dala, vérfagyasztó, szívszorító. Halálhörgés vegyül belé a felzengő hárfahangba. A homályos levegőben titokszerű alakok merűnek fel, pajszrobajjal, csodás fegyverekkel. Fingál király és társai ezek, kik az égen folytatják a földön be nem fejezhetett viadalmat. Kaulbach légi szellemeinek csatája megelevenül s a fegyverzörejből, a haláltusa bős disharmoniájából előhangzik néha a siró, bánatos dal, és hangzik még akkor is, mikor a hősök elmosódnak, elenyésznek a felhőben, melyet úgy hívnek: feledés. A dal túlélte őket, letaposott sirhalmaikra telepszik s végig rezeg a csöndes néma éjen:

Nincs többé Caledonián

Nép, kit te felgyujts énekeddel...

Egyszerre lengő szellő fuvallatára ellebben a kavargó köd, szelid napsugár ragyog végig arany hullámos mezőkön. Árnyas lombok között márványszobrok fehérlenek elő, s az átlátszó égen vándordarvak fürdenek. Homér szelleme sugalta a természetet, mikor e tájat megteremté. Hellasz az ókori oroszánok és ga-

lambok, Leonidas és Sapho hazája ez. A háttérben ott van az Olymp kékes ködruhában, s amott Athén megkoronázva a büszke Akropolissal; tetejében sárgafekete zászló. Az istenek városából fehér, macadamirozott országút kanyarog, illatos olajfákkal szegélyezve, melyek közül előtűnik egy-egy hívogató nyári lak, egy-egy komoly méltóságu him, — egy-egy mosolygó nöstényisten, vagy egy kétszinű utjelző: „nach Könniggrätz“ „Hier ist das Rauchen untersagt“ stb. feliratokkal.

Az uton egy tisztos öreg ember halad előre, leborgasztott fejjel, hosszú ősz szakállal, rongyos laktopánban. Nini, hisz ez Diogenes! kezében az obligát lámpa. De mi a kő lelte az orrát, hogy olyan rezes?

— Hja öcsém, — felelt a cynicus a ki sem ejtett kérdésre, — a világ halad s az ember civilisálódik. Engem is elkapott a világ, meguntam a szegénységet, luxust kezdtem üzni.

Üssön bele a menykő abba a hordóba gondolám magamban, kvártélyt változtatok s eldobom a fapoharat. Elkezdtem studirozni Epicurt s akkor láttam csak, mekkora bolond voltam ekkoráig. Palotába hurcolkodtam tehát az Avenue Montaignen s aranyserlegből madeirát ittam. Egyéb fundus hiányában a szakállamra hiteleztek, az pedig van nekem becsületes. De a ballet költséges egy multság, Jeanette ruinirozott. Megbuktam. Elmentem a rue Lafitteba, ott van pénz elég. De Rothschild haragosan fogadott. „Mit — így rivalt rám — az ur a szakállára kér pénzt? Hiszen az ur, a milyen dandy, ha megtudja, hogy a nagy szakáll nem tartozik a bon-tonhoz, rögtön leborotvtátja a hypotheémat Aber gengenz, gengenz, herr Diogenius, hogy gondolhat már ilyet kabátos ember létire. Különben is más dolgom van: meg készülök halni.“ És a goromba ember meg is halt. — Erre aztán elmentem Londonba; de ezek az angliusok nagy zsidók. Nem mehettem velük semmire. Megszállott a spleen. Már csak tizenhárom osztrák polgári kemény krajezár volt a zsebemben, mikor eszembe jutott, hogy hiszen ott van Nagy Sándor, a ki egykor visitet csinált nálam, mikor még a hordóban logiroztam s kivel azóta bruderschaftot ittam a máriaczelli bucsun. Jó fiu, nagyon is pártolja a tudományt, majd ad az a Dárius kincseiből quantum satis. Beállitok hozzá s látom, hogy az én drága barátom nagyon bunnak eresztette árva fejét. Hanem a mint meglátott, az ágy alá csapta a koronát s úgy a nyakamba borult, hogy majd kiment helyéből a medencezecsontom. —

„Krisztigott, bruder! jó hogy jössz, épen segíthetsz rajtam. Most jövök Baden Bädemből, hol a rouletten minden pénzemet elnyerték a redutban s mivel garázdálkodni találtam, haza küldtek per Schub két drabanttal. Hallom, te most randzsirozott ember vagy, hotelt béreلسz, soirékat rendezel, equipageon jársz, szeretőket tartasz, szóval ur vagy, comme il faut. Szeretném még egyszer megkísérteni a szerencsét, adj vagy 25 forintot kölcsön”. — E fogadtatásra ugy leest az állkapczám, hogy csak ügygyel bajjal birtam fölszedni — Sulyos bánatomban visszatértem a hordómba. Hanem ez a régi barátom is confundál, mert jobb időkben bordeaux-t tartottam benne, s most borszaga van az istenadtának, a mi pedig bennem fájdalmas reminiscen-

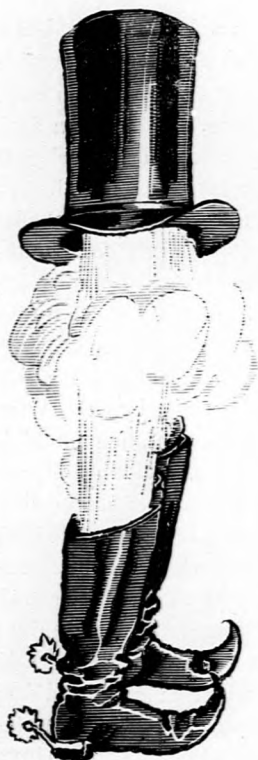
tiákat és szomjas vágyakat költ. Hitelezőim is üldöznek. Tegnap jelentette be a tiszteletbeli esküdt az executiót s ha a jó Isten nem könyörül rajtam, bizony még ellicitálják fejem felül a hordót. Tartozom ugy körülbelül négyezer millió forinttal s meg is fizetném becsületesen, ha találnék olyan bolond embert, a ki az adósságomból elvállalna harmincz perczentet. Ezt az embert keresem én, azért van kezemben ez a lámpa. Látom te magyar vagy, vajjon nem te vagy-e az én emberem?

E váratlan fordulattól ugy megijedtem, hogy elkezdtem szaladni s meg sem álltam Rómáig. Egyenesen toronyirányában futottam. Még most is csodálkozom, hogy nem folyt a csizmámba az Adria.

(Folyt. köv.)

Két jelvényes ürmérték különböző constellatiói.

1850.—1859.

1860.—1861.

A csizma letapossa a czilindert.

1862.—1865.

Csizma kalapba fordítva.

1866.—1868.

Kalap jön diadallal.

➡ Folytatás a melléklapon.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő :

Jókai Mór.

(Lakása : Országút 18. sz. 2-ik emelet.)

Pest. 1868. Nyomt. az „Athenaeum“ nyomdájában.

(Barátok tere 7. szám.)

Rajzolja : Jankó. — Metszi : Polák.